

การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์
ส่วนกลางในกระทรวงศึกษาธิการ

A STUDY OF DUTIES AND RESPONSIBILITIES
OF CENTRAL SUPERVISORS OF THE MINISTRY OF EDUCATION

โดย

บุรณก แสงสิริกุล อนุ.การสุชาภิบาล., ค.บ.

001435

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2512

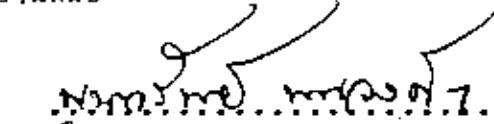
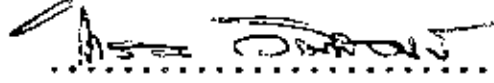
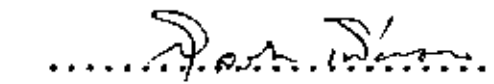
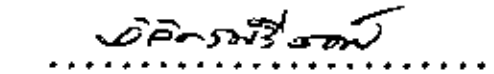
I 1606453

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนประกอบการศึกษา ตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต.

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ
 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ดร. โกวีท วรพิพัฒน์

วันที่ เดือน พ.ศ.

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้รวดเร็ว เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจาก ดร. วิจิตร ภรีธำนา และ ดร. โกวิท วรพิพัฒน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร. โกวิท วรพิพัฒน์ ได้กรุณารับเป็นผู้อุปถัมภ์การทำวิทยานิพนธ์ต่อจาก ดร. วิจิตร ภรีธำนา ซึ่งมีความจำเป็นต้องไปราชการ ณ ต่างประเทศ ทั้งให้คำแนะนำและช่วยเหลืออุปสรรคต่างๆ ตลอดจนพร้อมกันนั้นผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุจริต เพียรชอบ ได้กรุณาช่วยประสานงานและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศน์ศึกษานิเทศน์และอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนในสังกัด ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลของสารวิจิตรนี้ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

บรรณรักษ์ แสงศิริกุล

หัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อ นายบุญยก แสงศิริกุล แผนก บริหารการศึกษา วันที่...เดือน.....พ.ศ.....
บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อลำดับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน
2. เพื่อลำดับความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอรรถกถาของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์
3. เสนอแนะข้อคิดเห็นในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

วิธีการวิจัย

ศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ จากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ และการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้ส่งให้แก่ผู้บริหาร 70 คน และศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง 141 คน รวม 211 คน และได้รับคืนร้อยละ 70 คือ จากผู้บริหาร 47 คน (ร้อยละ 67) ศึกษานิเทศก์ 100 คน (ร้อยละ 71) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของคะแนน

สรุปผลการวิจัย

หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ทั้งในแง่ปฏิบัติและอรรถกถา ซึ่งมีลำดับความสำคัญอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกัน.-

1. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมครูประจำการ
2. พัฒนาคู่มือครู หลักสูตร โครงการสอนและประมวลการสอน
3. ช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายบริหาร กับ ฝ่ายวิชาการ
4. สำรวจปัญหาและอุปสรรคทางการนิเทศการศึกษา
5. นิเทศการใช้คู่มือครู หลักสูตร โครงการสอน และประมวลการสอน
6. นำผลงานวิจัยที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนและการสอน
7. ตรวจสอบและนิเทศงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
8. วางโครงการนิเทศการศึกษา
9. ทดลองและค้นคว้าเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ
10. สำรวจปัญหาและอุปสรรคทางการเรียนการสอน
11. ให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคล และเป็นหมู่คณะ
12. สังเกตการสอนของครู และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน
13. นิเทศและติดตามผลงานของศึกษานิเทศก์และครู
14. เสนอแนะการปรับปรุงแผนทางการเรียนการสอน

Thesis Title: A STUDY DUTIES AND RESPONSIBILITIES OF CENTRAL SUPERVISORS OF THE
MINISTRY OF EDUCATION

Name: Doonyok Sangsirikul Department: Educational Administration

Date:

ABSTRACT

Statement of the Problem

The study purposed to investigate the duties and responsibilities of central supervisors under the jurisdiction of the ministry of Education. The specific purposes were as follows:

1. To ascertain the real duties and responsibilities as indicated by supervisors.
2. To ascertain the ideal duties and responsibilities as perceived by the supervisors and administrators.
3. To suggest ways and means to cope with the supervisory problems.

Methods and Procedures

The data were obtained through use of questionnaires constructed specifically for this research endeavor. Of the total 70 administrators and 141 supervisors included in the study, approximately 70 per cent returned usable questionnaires.

The data were then tallied, tabulated, and analyzed, using such statistics as percentages, mean, and weight mean.

Major Findings

Both principal real and ideal duties and responsibilities of the supervisors can be summarized as follows:

1. To organize seminar and in-service training for teachers.
2. To develop handbooks, curricula, lesson plans, and courses of study.
3. To co-ordinate the task between administrators auxiliary staff.
4. To investigate problems and obstacles confronted by supervisors.
5. To supervise how to use handbooks, curricula, lesson plan and courses of study.
6. To apply good research results in order to improve instruction.
7. To inspect and supervise task in accordance with functions and responsibilities.
8. To plan for supervising.
9. To experiment and find out new teaching techniques.
10. To investigate problems and obstacles in teaching.
11. To counsel teachers both individual and group.
12. To observe teaching and suggest ways to improve teaching.
13. To supervise and follow up regional supervisors and teachers.
14. To suggest teachers how to use teaching aids.

สารบัญ

บทที่

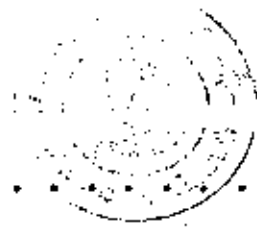
หน้า

1 บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	1
วิธีดำเนินการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ความสำคัญของปัญหา	2
คำจำกัดความ	3
ลำดับชั้นของการรายงานผลการวิจัย	3

2 ผลงานค้นคว้าเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประวัติความเป็นมาของการนิเทศการศึกษา	5
ประวัติการนิเทศการศึกษาในสหรัฐอเมริกา	5
ประวัติการนิเทศการศึกษาของไทย	6
หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์โดยทั่วไป	8
หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ของไทย	14
ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา	15
ศึกษานิเทศก์กรมวิสามัญศึกษา	18
ศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู	18
ศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา	19
ศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา	17
งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	18
สรุป	19

3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	
	วิธีดำเนินการวิจัย	21
	ประชากร	21
	เครื่องมือ	21
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
	การเสนอข้อมูล	24
	การวิเคราะห์ข้อมูล	24
	สรุป	26
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	สถานภาพของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์	27
	เพศ	27
	อายุ	28
	วุฒิ	28
	ประสบการณ์	31
	หมวดหรือสาขาวิชาที่ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบ	38
	การใช้เวลาในภาระปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	40
	หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์	41
	สำคัญความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ที่ปฏิบัติงานจริง	45
	การเปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ที่ปฏิบัติงานอยู่จริงของแต่ละกรม	53
	สำคัญความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ตามอุดมคติของศึกษานิเทศก์	58
	การเปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตาม อุดมคติของศึกษานิเทศก์ของแต่ละกรม	65

บทที่	หน้า
ลำดับความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตาม อุดมคติของผู้บริหาร	71
การเปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติ จริง ความอุดมคติของศึกษานิเทศก์และตามอุดมคติของผู้บริหาร . .	78
สรุป	83
5 สรุปการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย	84
วิธีดำเนินการวิจัย	84
ผลการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	91

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน 23
2	เพศของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 27
3	อายุ ของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 28
4	วุฒิสถูสูงสุด ของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 29
5	จำแนกวุฒิสถูสูงสุด ของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ตามที่ได้รับจากต่างประเทศ และในประเทศ 30
6	จำแนกวุฒิสถูสูงสุด ที่เป็นวุฒิจากการศึกษาและวุฒิสถูอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษาของ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 31
7	ประสบการณ์ทางการสอนของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 33
8	ประสบการณ์ทางการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 35
9	ประสบการณ์ทางการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ 37
10	หมวดวิชาหรือสาขาวิชาที่ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบ 39
11	การใช้เวลาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ 40
12	หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ 41
13	ลำดับความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติ อยู่จริง 45
14	การ เปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติอยู่จริง ในแต่ละกรม 58
15	ลำดับความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติ ของศึกษานิเทศก์ 59
16	การ เปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติของ ศึกษานิเทศก์แต่ละกรม 65

ตารางที่	หน้า
17	71
18	78

17 ลำดับความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ตามอุดมคติ
 ของผู้บริหาร 71

18 การเปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติจริง
 ตามอุดมคติของศึกษานิเทศก์ และอุดมคติของผู้บริหาร 78